

FAKTY CZY SPEKULACJE?

Prawa Przyrody to temat jedenastego już spotkania matematyków, fizyków, informatyków, logików, biologów i metodologów. Krakowska Konferencja Metodologiczna tradycyjnie odbywa się w maju i jest kontynuacją interdyscyplinarnych seminariów oraz konferencji organizowanych jeszcze w latach osiemdziesiątych XX wieku w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie przez ks. prof. Michała Hellera i ks. prof. Józefa Życińskiego. Tegoroczną konferencję zorganizowały wspólnie Uniwersytet Jagielloński, Polska Akademia Umiejętności i Ośrodek Badań Interdyscyplinarnych przy PAT w Krakowie.

– Mam wrażenie, że dochodzimy do zakrętu, za którym kwestionuje się podstawy tego, co nazywamy nauką. Nauka powinna opierać się na faktach, a badać powinno się tylko takie hipotezy, które mogą być sprawdzalne. W tej chwili większą rolę zaczyna odgrywać wyobraźnia i spekulacja, natomiast kwestia weryfikacji jest drugorzędna – mówił prof. Andrzej Białas, prezes PAU, otwierając 17 maja br. konferencję. – Jestem przekonany, że nie doszliśmy jeszcze do granic możliwości naszego mózgu w rozumieniu praw przyrody – dodał.

– Żyjemy w czasach, kiedy spekulacja zahacza o ten poziom abstrakcji, którym posługują się poeci. Siłą tej konferencji jest to, że spotykają się na niej ludzie często z bardzo odmiennymi punktami widzenia – mówił prof. Karol Musioł, rektor UJ. Rektor zaproponował, aby jedną z kolejnych Krakowskich Konferencji Metodologicznych poświęcić tematowi popularyzacji nauki.

nicza nauki i filozofii. Punktem wyjścia do intelektualnych potyczek uczonych były między innymi takie tematy jak: *multiverse* czyli wieloświat i to, jak ta koncepcja wpływa na fizykę, na ile moralność jest wyznaczona przez ewolucję, czy matematyka a prawa przyrody.

W konferencji wzięli też udział zagraniczni goście: prof. Genaro Auletta z Pontifical Gregorian University w Rzymie, dr Gordon McCabe z Dorchester w Dorest i prof. Artur Ekert. Profesor Ekert, absolwent UJ, światowej sławy współtwórca kwantowej kryptografii, jest obecnie profesorem fizyki kwantowej na Uniwersytecie w Cambridge. Do Krakowa przyjechał, aby spotkać swoich dawnych profesorów z Uniwersytetu: Andrzeja Staruszkiewicza, Karola Musioła, a także Michała Hellera. Podczas konferencji wygłosił referat *Kwanty i informacja*. Opowiadał o tym, do jakiego stopnia fizyka mówi nam o komputerach i procesach obliczeniowych, a także o tym, co ci, którzy zajmują się informatyką i przetwarzaniem danych, mogą powiedzieć nam na temat istoty praw fizyki i otaczającego nas świata. – *Informatycy zrozumieli, że to, co oni robili to była fizyka, i że jeżeli mówili o komputerach poważnie, to musieli mówić jednocześnie o fizyce* – twierdzi prof. Artur Ekert.

Konferencja „Prawa przyrody” była też okazją do wręczenia dyplomu ks. prof. Michałowi Hellerowi. W czerwcu ubiegłego roku Polska Akademia Umiejętności przyjęła do grona swoich

Podczas konferencji prof. Andrzej Białas wręczył ks. prof. Michałowi Hellerowi dyplom członka Polskiej Akademii Umiejętności

M. Głódź

XI Krakowską Konferencję Metodologiczną zorganizowały wspólnie UJ, PAU i Ośrodek Badań Interdyscyplinarnych przy PAT

Charakterystyczne dla XXI wieku jest to, że nauka i filozofia nagle zaczęły się krzyżować, a naukowcy zajmują się obecnie tym, co od dawna nurtowało filozofów. Dlatego XI Krakowską Konferencję Metodologiczną poświęcono problemom z pogra-

Prof. Artur Ekert, współtwórca kwantowej kryptografii, do Krakowa przyjechał, aby spotkać swoich dawnych profesorów z Uniwersytetu Jagiellońskiego

członków organizatora tej konferencji, ale ks. prof. Heller był tak zajęty, że choć było już kilka zebrań plenarnych PAU, nie mógł w nich uczestniczyć.

Kinga Mieszaniec